

Recenzja

Jill Lepore, MY, NARÓD. NOWA HISTORIA STANÓW ZJEDNOCZONYCH (THESE TRUTHS. A HISTORY OF THE UNITED STATES), Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2020, ss. 848.

Napisać historię państwa i jego narodu w jednym tomie, nawet jeśli liczy on niemal 850 stron, a jednocześnie na nowo zinterpretować wydarzenia, które są tzw. kamieniami milowymi w jego rozwoju i jednocześnie nie stracić uwagi czytelników, to sztuka udająca się jedynie wybitnym autorom. Z pewnością Jill Lepore, amerykańska historyczka i Profesorka Uniwersytetu Harvarda oraz współpracująca z *The New Yorker*, a także publikująca w takich czasopismach i gazetach jak: *The New York Times*, *The Times Literary Supplement*, *The Journal of American History* i *Foreign Affairs* do takich nieprzeciętnych badaczek należy.

Wydana nakładem Wydawnictwa Poznańskiego książka pt. *My naród. Nowa Historia Stanów Zjednoczonych* stanowi

perełkę na rynku publikacji naukowych ukazujących się w języku polskim. Nie tylko zawiera zwięzły, jak i kompleksowy obraz struktur i zasad prawnych jednego z najważniejszych państw świata, ale też wskazuje na kluczowe momenty dla amerykańskiej tożsamości oraz kreśli cały skomplikowany i wielowątkowy kontekst kształtowania się postaw tzw. amerykańskich mniejszości, czyli kobiet, czarnoskórych czy środowisk LGBT.

Chronologiczny układ publikacji składający się z czterech części podzielonych na lata: I – 1492–1799; II – 1800–1865; III – 1866–1945; IV– 1945–2016 prowadzi czytelnika przez meandry historii pisanej ideami głoszonymi przez amerykańskich ojców założycieli. Pojęcia: równości, sprawiedli-

wości i suwerenności są kanwą, wokół której zbudowana została narracja, jaką autorka prezentuje czytelnikowi. Nie szczędząc historycznych detali i prezentując ciekawe konstatacje Lepore wciąż czytelnika w świat politycznych, kulturowych, religijnych, ekonomicznych i społecznych wydarzeń warunkujących współczesną sytuację i pozycję Stanów Zjednoczonych na geopolitycznej mapie świata. Kończącą cezurą dla rozważań Lepore jest rok 2016, czyli wybór Donalda Trumpa na prezydenta. Wymagało to zatem od autorki warsztatu nie tylko historyczki, ale także antropolożki kultury, socjolożki i politolożki, z którymi sobie doskonale poradziła. Na końcu książki znajduje się imponująca, licząca ponad 100 stron bibliografia, a także indeks osób. Tak obszerne zestawienia nie tylko robią wrażenie, ale są dowodem wnikliwego i erudycyjnego opracowania prezentowanej pozycji.

Z punktu widzenia europejskiego, czy polskiego czytelnika, wiele z prezentowanych w tekście publikacji faktów oraz ich przyczyn, jak i konsekwencji są przyczynkiem do odkrycia mało znanej twarzy Stanów Zjednoczonych i ich społeczeństwa. Poza wąskim gronem amerykańistów można przypuszczać, że niewiele osób ma świadomość tych małych i większych wydarzeń, jakie leżą u podstaw współczesnej pozycji USA.

Z pewnością dotarciu do szerszego grona odbiorców tej książki służy żywy i wartki język, jakim posługuje się Lepore, doskonale dający się odczuć w tłumaczeniu na polski przygotowanym przez Jana Szkudlińskiego. Proporcje danych i dat oraz miejsc opisywanych wydarzeń są wyważone, a autorka nie zamęcza czytelnika informacjami, które niewiele wnoszą do ogólnego zrozumienia opisywanych przez nią procesów i zjawisk. Nie oznacza to jednak, że poszczególne rozdziały nie są syntetycznymi, ale jednocześnie kompleksowymi analizami oraz że pozbawiono je ciekawostek czy zdumiewających dla czytelników kontekstów. Krytyczna wobec przedstawianego materiału faktograficznego Lepore zostawia przestrzeń na własną refleksję odbiorcy, zmuszając go jednak do dokładnego przyjrzenia się rozmaitym perspektywom i splotom, z jakich składa się naród i jego obywatele. Autorka nie unika oddania głosu tym z bohaterów, którzy są tak świetnie znani, jak i całkiem anonimowym dla szerszego odbiorcy postaciom, które także są twórcami dzisiejszych sukcesów oraz niedoskonałości amerykańskiego systemu politycznego, prawnego czy ekonomicznego.

Uważam, że każdy, kto chociaż trochę jest zainteresowany współczesną historią i polityką powinien przeczytać publikację Jill Lepore, by dowiedzieć

się, jak powinno się pisać o przeszłości. To książka właściwie kompletna: erudycyjna, wciągająca, analityczna, skłaniająca do refleksji. Uważam, że to obowiązkowa lektura dla wszystkich, a nie tylko tych zainteresowanych polityczną historią Stanów Zjednoczonych. Polecam!

Keywords: history, politics, United States.

Iwona Jakimowicz-Pisarska

ORCID: 0000-0001-7487-2096

Akademia Marynarki Wojennej

Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych